

Faunabeheerplan Roek Groningen 2024-2029

Stichting Faunabeheereenheid Groningen

Postbus 20

9300 AA Roden

Vastgesteld door het bestuur van de Faunabeheereenheid op 2 november 2023

Inhoud

1	INLEIDING	3
2	ROEKENBEHEER IN HET VERLEDEN	4
3	SOORTBESCHRIJVING	5
4	POPULATIEGROOTTE EN –ONTWIKKELING	6
4.1	Nederland	6
4.2	Groningen	7
5	STAAT VAN INSTANDHOUDING	8
5.1	Beoordeling staat van instandhouding roek in Groningen	8
5.2	Invloed van aan verjaging ondersteunend afschot op staat van instandhouding	10
6	SCHADE AAN GEWASSEN	11
7	MIDDELEN EN MAATREGELEN TER VOORKOMING VAN SCHADE.....	13
8	HANDELINGEN IN VOORGAANDE JAREN.....	15
9	BEHEER 2024-2029	16
9.1	Doelstelling.....	16
9.2	Afbakening in tijd en ruimte.....	16
9.3	Onderbouwing beheermaatregelen.....	16
10	LITERATUUR.....	18

1 INLEIDING

Tot en met 2021 bleef de getaxeerde schade door roeken in Groningen beperkt tot een jaarlijks bedrag van in totaal minder dan € 12.000. In 2021 steeg de schade in de provincie echter explosief, met name in net gezaaide of ontkiemende mais, tot bijna € 70.000. In 2022 steeg de schade verder, tot ruim € 160.000. De grote toename van de schade aan gewassen is de aanleiding voor dit Faunabeheerplan. De Faunabeheereenheid zal een ontheffing aanvragen voor aan verjaging ondersteunend afschot om de schade aan gewassen te beperken. De Faunabeheereenheid zal dan bij optredende of dreigende schade grondgebruikers machtigen om gebruik te maken van de ontheffing. Daarmee kan snel worden gehandeld en zijn de administratieve lasten beperkt.

Risico's voor de volksgezondheid, ten gevolge van lawaaihinder door roekenkolonies, kunnen ook aanleiding zijn voor maatregelen tegen roeken. Dit speelt evenwel vooral lokaal in de bebouwde kom en de provincie en de FBE zien hier een rol voor de gemeenten. De provincie heeft hiervoor ontheffingen verleend aan de gemeenten Eemsdelta, Stadskanaal en Westerkwartier en de toenmalige gemeente Winsum. Dit Faunabeheerplan blijft beperkt tot het wettelijk belang voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, hier specifiek net gezaaide mais.

De kern van dit faunabeheerplan is hoofdstuk 10, waar het gewenste beheer van de roek, in de vorm van aan verjaging ondersteunend afschot, wordt beschreven. In dit faunabeheerplan wordt niet voorgesteld om de stand van de roek blijvend te verlagen door middel van duurzaam beheer. De gewenste stand is daarmee in beginsel de huidige stand.

2 ROEKENBEHEER IN HET VERLEDEN

Het beheer van roeken heeft een lange geschiedenis. Van 1942 tot 1965 organiseerde de Plantenziektkundige Dienst de bestrijding van roeken in Nederland. De eerste jaren betaalde de Plantenziektkundige Dienst een premie voor ieder gedode roek en later betaalde de dienst de helft van de kosten van het uitstoten van nesten. Een zeer brute methode was om de roeken, als ze net jongen hadden, gedurende één of meer dagen van zonsopgang tot minstens 1 uur na zonsondergang (ook wel 24 uur), liefst tijdens een koude periode, onafgebroken van de nesten te houden. De pas geboren jongen gingen dan door onderkoeling dood (Feijen 1976).

Tot 10 augustus 1977 was de roek onder de Jachtwet 1954 'schadelijk wild'. Grondgebruikers mochten het hele jaar roeken doden ter voorkoming van schade aan gewassen (Bil 1978). In 1977 verviel bij wijziging van de Jachtwet deze mogelijkheid. Een gevolg daarvan was dat grondgebruikers vanwege schade aan gewassen een beroep konden doen op het Jachtfonds, opgevolgd door het Faunafonds.

In Groningen was er tot 2016 een ontheffing voor aan verjaging ondersteunend afschot van roeken ten behoeve van de bestrijding van schade aan gewassen, fruitteelt en boomteelt.

3 SOORTBESCHRIJVING

Roeken hebben een voorkeur voor half-open agrarisch cultuurlandschap. De roek broedt in kolonies. Vanuit de broedkolonies worden voedselvluchten naar graslanden en akkers in de omgeving gemaakt. 's Zomers gebruiken de dieren overwegend dierlijk voedsel, buiten de broedtijd wordt dit aangevuld met plantaardig materiaal (Feijen 1976). Regenwormen en zaden vormen een belangrijk deel van hun voedsel (Glutz von Blotzheim & Bauer 1993).

Roeken zoeken de broedkolonies al vanaf eind januari op. Ze broeden een keer per jaar en leggen eind maart of in april meestal drie tot vijf eieren. Tot eind juni zijn er jongen in het nest. De jongen worden na uitvliegen nog enkele weken gevoerd.¹ De eerste tijd na het uitvliegen is er nog binding met de kolonies. In augustus en september gaan de jongen uitzwermen en zijn de roeken minder aan de kolonie gebonden.

In Nederland broedende roeken zijn grotendeels standvogels, maar een deel van de jonge vogels trekt naar Engeland. In de winter, vanaf oktober tot april, is er sprake van aanvulling met vogels uit Oost-Europa.² In deze periode verblijven de grootste aantallen roeken in ons land.

Dit faunabeheerplan beperkt zich tot maatregelen in de periode 15 april tot en met 15 juli. In deze periode verblijven er geen roeken die in het verre buitenland broeden in Groningen. Daarom laten we de roek buiten de broedtijd buiten beschouwing.

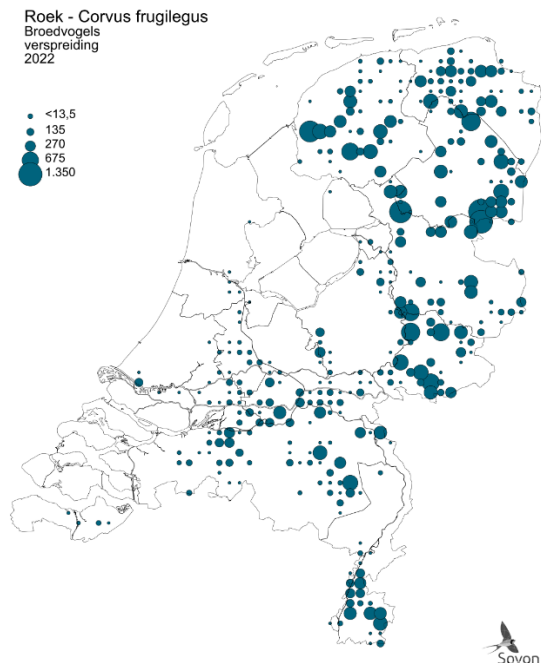
¹ Telrichtlijnen op <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15630>

² www.vogeltrekatlas.nl

4 POPULATIEGROOTTE EN –ONTWIKKELING

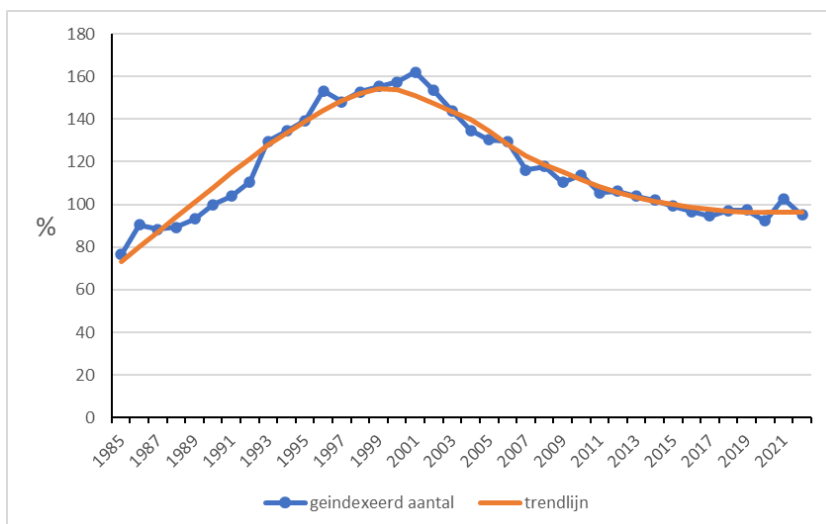
4.1 Nederland

De roek is een in Nederland algemeen voorkomende broedvogel, met uitzondering van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland, waar de roek schaars is (figuur 1).

Figuur 1. Aantal broedpaar roeken per 5x5 km-hok in Nederland 2022 (bron: Sovon, website)

Na een sterke stijging in de jaren tachtig en negentig nam het aantal in Nederland broedende roeken sinds 2002 weer af (figuur 2). De lange termijn trend (1990-2022) is jaarlijkse afname van 0,2% en de korte termijn trend (2011-2022) een jaarlijkse afname van 0,9%.³ Toch zijn er door een stijging in de jaren tachtig tegenwoordig aanzienlijk meer roeken in ons land dan begin jaren tachtig.

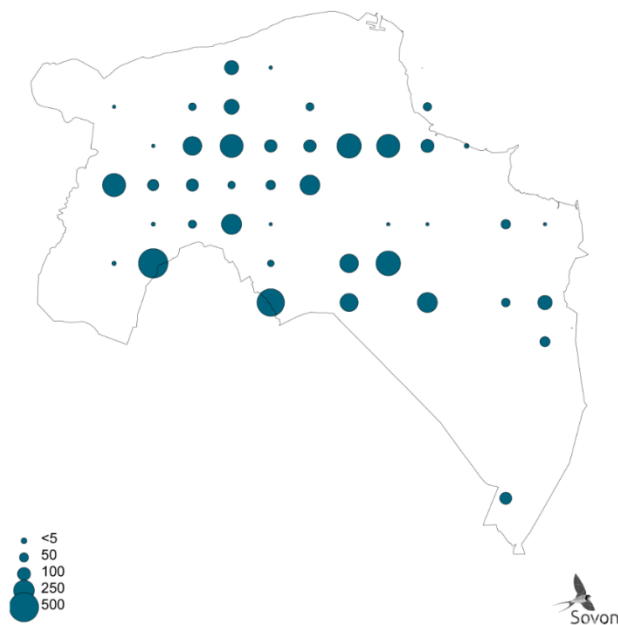

Figuur 2. Aantalsontwikkeling van de broedpopulatie van de roek in Nederland 1985-2022 (1990 op 100% gesteld, bron: Sovon, website)

³ <https://www.sovon.nl/indexen-en-aantallen> -> Broedvogels

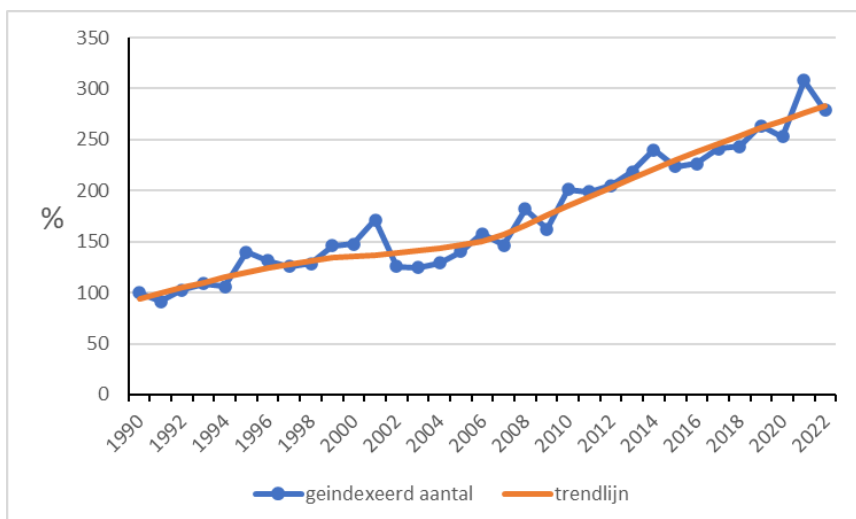
4.2 Groningen

De roek broedt verspreid in Groningen (figuur 3). Tegenwoordig broeden in Groningen omstreeks 5.000 paar roeken.⁴

Figuur 3. Aantal broedpaar roeken per 5x5 km-hok in Groningen 2022 (bron: Sovon, website)

Het aantal in Groningen broedende roeken bereikte een dieptepunt in de jaren zestig, door gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen en intensieve georganiseerde bestrijding, ook in de broedkolonies. De georganiseerde bestrijding stopte in 1965 en in 1969 werd een aantal zeer giftige en persistente bestrijdingsmiddelen (aldrin, dieldrin, heptachloor en methyalkwik), waarmee zaad werd behandeld, verboden en daarna ging het weer beter met de roek. In 1981 broedden er 1125 paar roeken in Groningen (Boekema e.a. 1983). Het aantal in Groningen broedende roeken neemt nog steeds toe (figuur 5).

Figuur 5. Aantalsontwikkeling van de broedpopulatie van de roek in Groningen 1990-2022 (1990 op 100% gesteld, bron: Sovon, website).

⁴ <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15630/?prov=GR>

5 STAAT VAN INSTANDHOUDING

5.1 Beoordeling staat van instandhouding roek in Groningen

Het is gebruikelijk om de staat van instandhouding van een vogel apart te beoordelen als broedvogel én als niet-broedvogel (Ministerie van LNV 2006). Omdat de maatregelen van dit faunabeheerplan alleen betrekking hebben op de periode van half april tot half juli beperken we ons in dit faunabeheerplan tot een beoordeling als broedvogel.

Aspect 1: Populatie

Aspect 1 (populatiedynamische gegevens) wordt afgemeten aan omvang en aantaltrend van de populatie.

Ontwikkeling

Van belang hier is de lange termijntrend van de populatie roeken in Groningen, i.c. vanaf 1981. Rond 1981 broedden omstreeks 1.125 paar roeken in Groningen en tegenwoordig zijn dit er omstreeks 5.000.

Toekomstperspectief

De trendlijn van de populatie roeken in Groningen stijgt voortdurend.

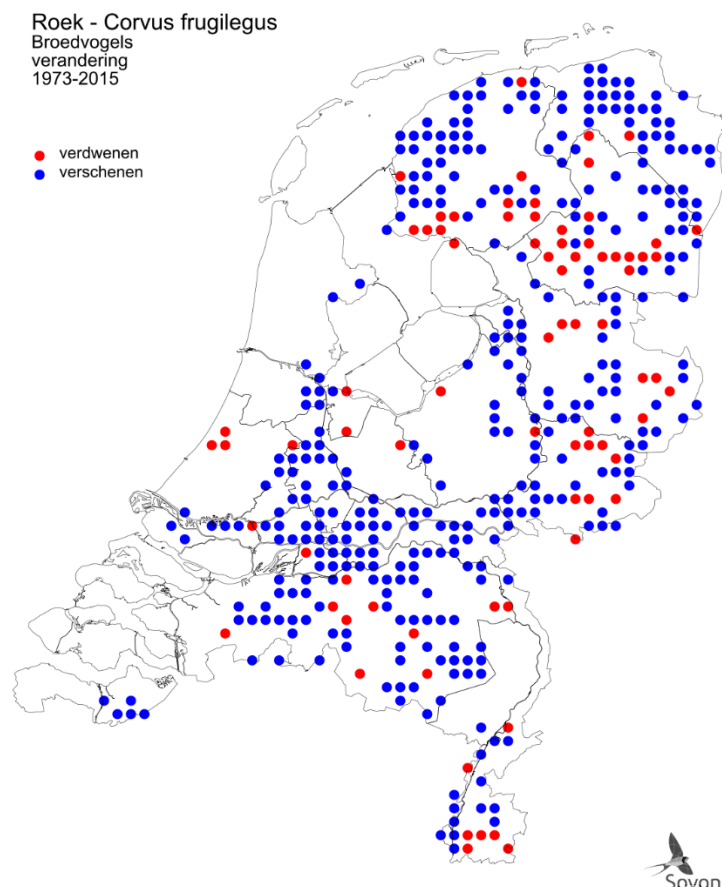
Conclusie populatie: gezien toename van de roek, beoordelen wij het aspect populatie voor Groningen als gunstig.

Aspect 2: Verspreiding

Bij verspreiding gaat het om het actuele verspreidingsgebied van de roek vergeleken met het verspreidingsgebied omstreeks 1981. Volgens richtlijnen van de Europese Commissie dienen de lidstaten de verspreiding per 10x10 km-hok te bepalen (DG Environment 2017a).

Ontwikkeling

Gezien de beschikbaarheid van landelijke vogelatlassen met kaarten op basis van 5x5 km-hokken uit de perioden 1973-1977 en 2013-2015 vergelijken wij de kaartbeelden van die twee periodes voor een benadering van de trend in verspreiding sinds 1981. In alle provincies heeft de roek zich sinds de periode 1973-1977 uitgebreid: er zijn meer 5x5 km-hokken waar de roek is verschenen dan waar de soort is verdwenen (figuur 10).

Figuur 10. Overzichtskaart van de veranderingen in verspreiding van de roek als broedvogel tussen 1973-1977 en 2013-2015 (bron: Sovon, website)

Toekomstperspectief

De populatie van de roek in Groningen neemt nog steeds toe. Waarschijnlijk geldt dat ook voor de verspreiding.

Conclusie verspreiding: gezien het voorgaande beoordelen wij het aspect verspreiding voor Groningen als gunstig.

Aspect 3: leefgebied

Aspect 3 (in termen van het Besluit kwaliteit leefomgeving 'habitat'⁵) betreft het leefgebied, inclusief alle condities die een soort tijdens zijn levensloop en seizoenscyclus nodig heeft (DG Environment 2017b).

Ontwikkeling

Geschikte foerageerterreinen zijn een wezenlijk deel van het leefgebied van de roek. Roeken foerageren bijna uitsluitend in agrarisch gebied. Dat is sinds 1981 wel veranderd, maar in Groningen nog steeds in omvang en kwaliteit niet beperkend voor de roek.

⁵ 'A. Begrippen' in Bijlage I bij artikel 1.1 Besluit kwaliteit omgeving

Toekomstperspectief

Roeken zijn qua leefgebied afhankelijk van het agrarisch gebied. Naar verwachting zullen de condities daar de komende twaalf jaar iets verbeteren. Het verbod op Mesurol is in feite al een verbetering.

Conclusie leefgebied: wij beoordelen het aspect leefgebied voor Groningen als gunstig.

Totaalbeoordeling

Voor Groningen hebben wij alle drie aspecten, inclusief hun toekomstperspectief, beoordeeld als gunstig. Hierdoor is de totaalbeoordeling voor de staat van instandhouding van de roek in Groningen vanzelfsprekend gunstig.

	Svl roek Groningen
1) Populatie	gunstig
2) Verspreiding	gunstig
3) Leefgebied	gunstig
Totaal	gunstig

Eindconclusie:

De staat van instandhouding in Groningen is maatgevend voor de beoordeling van het effect van de in dit faunabeheerplan voorgestelde maatregelen. In Groningen is de staat van instandhouding gunstig.

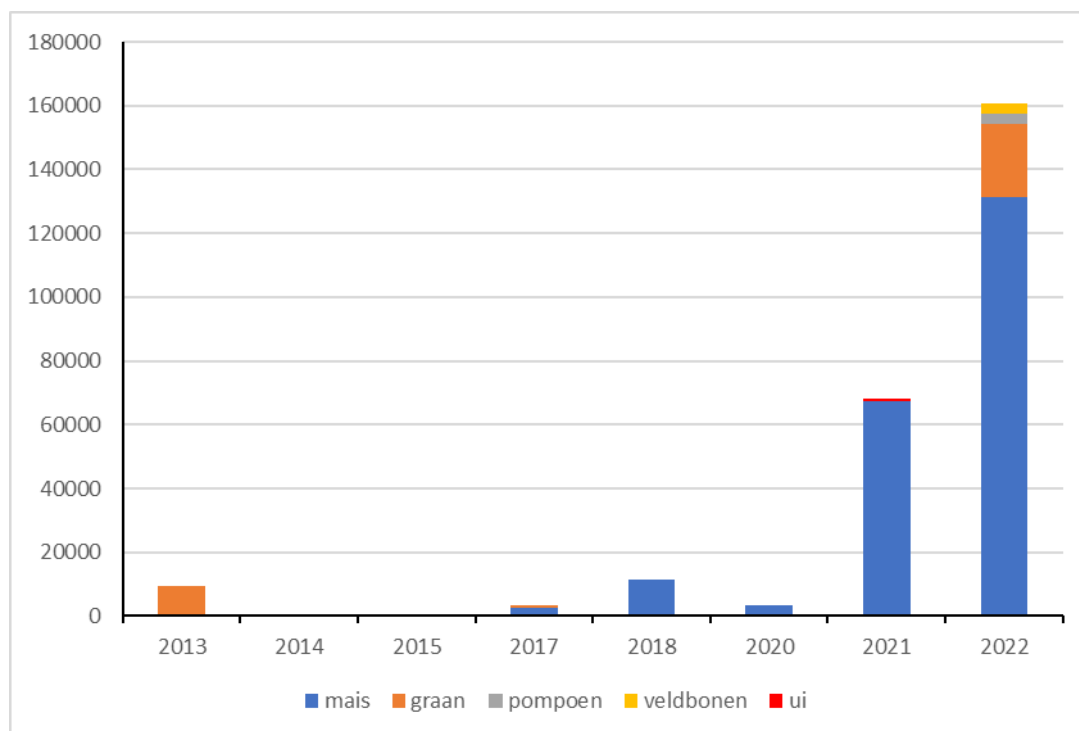
5.2 Invloed van aan verjaging ondersteunend afschot op staat van instandhouding

Aan verjaging ondersteunend afschot van een aantal roeken heeft geen negatief effect op omvang en kwaliteit van het leefgebied en ook niet op de verspreiding, in ieder geval niet op het niveau van 10x10 km-hokken, het niveau dat is voorgeschreven in de richtlijnen van de Europese Commissie (DG Environment 2017b). Daarom wordt hier alleen het effect op omvang en ontwikkeling van de populatie beschreven.

Het aan verjaging ondersteunend afschot vindt alleen plaats bij de maisakkers waar schade optreedt of dreigt. Wij verwachten niet dat deze maatregel zal leiden tot afname van het aantal broedparen, in ieder geval niet tot onder het niveau van begin jaren tachtig, toen er veel roeken broeden in Groningen waren dan nu. De staat van instandhouding zal tijdens de looptijd van dit faunabeheerplan gunstig blijven.

6 SCHADE AAN GEWASSEN

Tot en met 2020 bleef de getaxeerde schade door roeken in Groningen beperkt tot een jaarlijks bedrag van in totaal minder dan € 12.000. In 2021 steeg de schade in de provincie echter explosief, met name in net gezaaide of ontkiemende mais, tot bijna € 70.000. In het voorjaar van 2022 steeg de schade verder, tot ruim € 160.000 (figuur 6). Dit is een gevolg van het verbod om Mesurol te gebruiken. Dit middel werd sinds 1971 tot in het voorjaar van 2020 gebruikt om maiszaad te behandelen, tegen vraatschade door vogels en insectenlarven, met name ritnaalden, emelten en larven van de fritvlieg.⁶

Figuur 6. Trend van de getaxeerde schade aan gewassen door de roek in Groningen 2013-2022 (bron: <https://monitorfaunaschade.bij12.nl>)

In de jaren 2017-2021 is schade aan mais veroorzaakt door roeken getaxeerd in negen Groningse WBE's, verspreid over de hele provincie (tabel 1, in combinatie met bijlage 2).

Tabel 1. Getaxeerde schade aan mais door roeken in Groningen per WBE (bron: BIJ12, Ruimtelijke Monitor Faunaschade)

	2017	2018	2020	2021
Bierum e.o.	2628		2535	3566
Duurswold e.o.				26232
Hunsingo			945	8426
Meeden e.o.				5833
Noordelijk Westerkwartier				7790

⁶ <https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations/185>, <https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations/16105>

Noord-West Groningen				7432
Oude Veenkoloniën		11261		
Stadskanaal e.o.				2224
Westerwolde				5858

7 MIDDELEN EN MAATREGELEN TER VOORKOMING VAN SCHADE

De toepassing van werende en verjagende middelen is beschreven in de Handreiking Faunaschade (Oord 2009) en de Faunaschade Preventiekit Module Kraaiachtigen.⁷ Zowel visuele als akoestische middelen werken maar gedurende een korte periode. Daarna wennen roeken er aan. Door deze middelen af te wisselen wordt de effectiviteit verhoogd en gewenning zoveel mogelijk voorkomen. Verjagingsmethoden in combinatie met afschot werken effectiever en voorkomen gewenning (Drees & Kuiper 2007, Lensink e.a. 2014, Guldemon e.a. 2016, Buij e.a. 2016, 2018, Månsson 2017, Tracey e.a. 2017).

Naast de effectiviteit bepalen financiële aspecten en de tijd die een methode vergt, of toepassing van werende of verjagende middelen een bevredigende andere oplossing is. De inspanning door de grondgebruiker en de kosten dienen redelijk en billijk te zijn en in verhouding te staan tot de effectiviteit. Het Louis Bolk Instituut meldt dat agrariërs ervaren dat visuele en akoestische middelen redelijk werken tegen kraaien en kauwen, mits regelmatig verplaatst en gecombineerd met teelttechnische maatregelen. De afweer van roeken vraagt een heel wat grotere inspanning (van Eekeren 2000). De praktijk in Groningen leert dat weren en verjagen van roeken onvoldoende werkt.

Al sinds 1971 wordt Mesurol gebruikt om zaaizaad te behandelen tegen vraat door roeken en andere dieren, maar het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden trok in januari 2020 de registratie van Mesurol FS in, met een opgebruikdatum tot 3 april 2020. Zaden die vóór 3 april 2020 met Mesurol waren behandeld mochten nog worden uitgezaaid.

Het Louis Bolk Instituut heeft al in 1999 een veldproef gedaan naar alternatieven voor Mesurol, om schade door zwarte kraaien, kauwen roeken aan biologisch geteelde mais te voorkomen (van Eekeren 2000, van Eekeren & de Visser 2002). Bij biologische teelt is de toepassing van Mesurol nooit toegestaan geweest. De conclusie van de proef was dat teelttechnische maatregelen, gecombineerd met afweermiddelen die regelmatig verplaatst worden, tegen kraaien en kauwen wel werken. Tegen roeken hadden alternatieve zaadbehandelingsmethoden evenwel geen effect, terwijl in de veldproef de effectiviteit van Mesurol tegen schade door roeken werd bevestigd.

In 1981 onderzocht Leever (1982) in Drenthe en aangrenzend Groningen de effectiviteit van methoden om roeken te verjagen. Het was zijn bedoeling om roeken op net ingezaaide akkers te onderzoeken. In de praktijk bleek het echter te moeilijk om voldoende groepen roeken op akkers te vinden. Daarom werden uiteindelijk roeken op net gemaaid grasland onderzocht. Afschot en de geschoten roeken op het perceel neerleggen hadden het meeste effect en dan bleven de roeken de gehele controleperiode van 4 dagen weg. De andere onderzochte middelen (gaskanon, flitsmolen en afspelen van angstkreten) waren minder effectief. Voor dit faunabeheerplan is dit onderzoek weinig relevant, omdat akkers niet onderzocht zijn.

In 1984 onderzocht het Rijksinstituut voor Natuurbeheer bij graslanden en akkers in een gebied rond Oosterhesselen (Drenthe) de effectiviteit van het ophangen of neerleggen van dode roeken en het afspelen van angstkreten. Bij grasland waren angstkreten redelijk effectief en dat gold in het najaar

⁷ <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/schade-voorkomen/module-kraaiachtigen/>

ook voor ingezaaide akkers. In het voorjaar was bij met zomergraan ingezaaide akkers was er echter al na vier uur geen effect meer van de afgespeelde angstkreten. Ook dode vogels ophangen of neerleggen was niet effectief (Aerts 1987). Veel roeken foerageerden op met zomergraan ingezaaide akkers. Op akkers met ingezaaide mais foerageerden ze niet, omdat dat zaaizaad was behandeld met Mesurol (Aerts & Spaans 1987).

DLV Advies voerde in 2022 een veldproef uit bij Aldeboarn in Fryslân. Het ging om maispercelen op 600 meter van een roekenkolonie (Haarhuis-Veltman 2022). Ondanks teelttechnische maatregelen zoals variabele zaaidiepten, variabele zaaibedbehandelingen, verschillende maisrassen, maatregelen ter bescherming van het gewas na ontkieming en zaaizaadbehandeling met biologische middelen bleek medio mei 80% van de ingezaaide mais weggevreten. De schade was 29.000 kilo droge stof.

8 HANDELINGEN IN VOORGAANDE JAREN

In artikel 3a.19 van de provinciale verordening is bepaald dat in een faunabeheerplan de handelingen worden beschreven die zijn verricht in de voorgaande 6 jaren om schade te voorkomen. Waar schade dreigde, zijn roeken zo goed mogelijk geweerd en verjaagd. Tot het voorjaar van 2020 was het behandelen van maiszaad met Mesurol de belangrijkste werende maatregel. Deze maatregel was zeer effectief. Sinds het voorjaar van 2020 mag Mesurol evenwel niet meer worden gebruikt. Andere maatregelen hebben onvoldoende gewerkt. Daardoor is in 2021 de schade aan net gezaaide en kiemende mais explosief gestegen (zie hoofdstuk 6).

9 BEHEER 2024-2029

9.1 Doelstelling

Onder de wettelijke randvoorwaarde ‘duurzame staat van instandhouding’⁸ stelt dit FBP voor de roek als doel:

- voorkómen van schade van meer dan € 250,- per bedrijf per jaar aan net gezaaide of kiemende mais.

9.2 Afbakening in tijd en ruimte

Dit faunabeheerplan treedt in werking op 15 april 2024 en eindigt op 15 juli 2029. Ontheffing voor aan verjaging ondersteunend afschot wordt gevraagd voor de jaarlijkse periode van 15 april tot en met 15 juli. De ontheffing dient gebruik van het geweer ook in het uur vóór zonsopgang mogelijk te maken, aangezien aan verjaging ondersteunend afschot het beste werkt als de roeken nog niet lang op een perceel aanwezig zijn.

Het plan geldt voor het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Groningen (zie Bijlage 2). Dit komt neer op de gehele provincie Groningen.

9.3 Onderbouwing beheermaatregelen

De grote schade in 2021 en 2022 laat zien dat aan verjaging ondersteunend doden in het belang van beperking van schade aan landbouwgewassen in bepaalde gevallen noodzakelijk is.

Escalatieladder

Een grondgebruiker dient bij schade of dreigende schade eerst minimaal twee werende en verjagende middelen in te zetten, voordat gebruik gemaakt kan worden van de ontheffing voor aan verjaging ondersteunend afschot. De werende en verjagende middelen worden voortgezet tijdens de looptijd van de ontheffing. De toepassing van werende en verjagende middelen om schade door roeken te voorkomen is beschreven in de Handreiking Faunaschade (Oord 2009) en in de Faunaschade Preventiekit Module Kraaiachtigen.⁹

Geen andere bevredigende oplossing

In veel gevallen treedt zonder aan verjaging ondersteunend afschot na korte tijd gewinning op aan werende en verjagende middelen (zie Hoofdstuk 6). Het wel effectief werende middel van behandeling van maiszaad met Mesurol mag sinds 2020 niet meer worden toegepast.

In opdracht van BIJ12 heeft DLV Advies in 2022 een veldstudie gedaan naar alternatieven voor Mesurol. Dit heeft geen alternatief opgeleverd (Haarhuis-Veltman 2022).

⁸ Artikel 3.4 vierde lid onderdeel c Wet natuurbescherming

⁹ <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/schade-voorkomen/module-kraaiachtigen/>

Beperking optreden in Natura 2000-gebieden

In Natura 2000-gebieden zal alleen worden opgetreden met het geweer indien dit is toegestaan in het Natura 2000-beheerplan, op grond van een vergunning (op basis van artikel 5.1 onder e Omgevingswet) of op grond van een bestuurlijk oordeel.

Verwachte effecten van de maatregelen

Naar verwachting zal een ontheffing voor aan verjaging ondersteunend afschot er in ieder geval toe leiden dat de gewasschade door roeken niet verder toeneemt. Maar nu er nog geen alternatief middel is voor het verboden Mesurol wordt niet verwacht dat de getaxeerde schade zal afnemen tot het niveau van vóór 2020. Een beperkte daling van de schade lijkt wel haalbaar.

Ervaringen uit het verleden wijzen er op dat roeken langer wegblijven als de gedode roeken op het perceel worden neergelegd (Leever 1982). Deze mogelijkheid dient te worden opgenomen in de ontheffing.

Hoewel het aan verjaging ondersteunend afschot zal gebeuren tijdens de broedtijd wordt gezien de te stellen voorwaarden aan gebruik van de ontheffing niet verwacht dat het aantal broedparen roeken in Groningen wezenlijk zal gaan dalen door het afschot. Deze verwachting is met name gebaseerd op de studie van bureau Waardenburg (Lensink e.a. 2008) die voor de periode 1993-2007 aantoonde dat het aantal broedparen in Drenthe vooral bepaald wordt door weersomstandigheden, terwijl toen in die provincie aan verjaging ondersteunend afschot werd uitgevoerd. De provinciale vrijstelling voor het doden van roeken, die gold tot 2017, kende geen beperkingen qua periode, locatie en gewas.

Borging van de staat van instandhouding

De FBE geeft toestemming voor gebruik van de ontheffing voor specifieke percelen met ingezaaide mais, waar schade optreedt of dreigt. Per actie en perceel mogen maximaal vier roeken worden gedood. Het aantal gedode roeken blijft beperkt tot maximaal 500 vogels per jaar: 10% van de huidige Groningse populatie. De Faunabeheereenheid volgt zeer regelmatig het aantal in FRS geregistreerde gedode roeken. Uitvoerders moeten gedode roeken binnen 48 uur registreren in FRS. Zodra het aantal van 500 is bereikt, trekt de Faunabeheereenheid de verleende machtigingen in en verleent vanzelfsprekend voor dat jaar geen nieuwe machtigingen meer.

Risico's (niet nemen) maatregelen

Het niet nemen van maatregelen zal leiden tot ieder voorjaar ernstige schade aan net gezaaide en kiemende mais, nu het preventieve middel Mesurol niet meer mag worden gebruikt.

Conclusie

De Faunabeheereenheid zal ontheffing aanvragen voor aan verjaging ondersteunend doden van een beperkt aantal roeken in de periode van 15 april tot en met 15 juli vanwege schade aan net gezaaide en ontkiemende mais. Afschot van kleine aantallen roeken doet geen afbreuk aan de staat van instandhouding in Groningen die gunstig is.
--

10 LITERATUUR

- Aerts, R. 1987. Preventie van landbouwschade door roeken. *Argus* 12 (1): 13-14.
- Aerts, M.A.P.A. & A.L. Spaans 1987. Terreinkeuze van voedselzoekende Roeken *Corvus frugilegus* in Zuidoost-Drenthe. *Limosa* 60 (3): 123-128.
- Bil, J. 1978. Als gevolg van wijzigingen jachtwet roek en bonte kraai niet meer vogelvrij! *Het Vogeljaar* 26 (2): 62-67.
- Boekema, E.J., P. Glas & J.B. Hulscher 1983. *Vogels van de provincie Groningen*. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- Buij, R., D.R. Lammertsma & T.C.P. Melman 2016. Effectiviteit wildschadepreventie: beoordelingsmethodiek en literatuurreview (Alterra-rapport 2740). Alterra, Wageningen. DOI: 10.18174/388768
- Buij, R., D. Lammertsma & T.C.P. Melman 2018. Overzicht onderzoek schadesoorten in Nederland en Leidraad beoordeling onderzoek wildschade (Rapport 2888). Wageningen Environmental Research, Wageningen.
- DG Environment 2017a. Reporting under Article 12 of the Birds Directive: Explanatory notes and guidelines for the period 2013-2018. [European Commission], Brussel.
- DG Environment 2017b. Reporting under Article 17 of the Habitats Directive: Explanatory notes and guidelines for the period 2013-2018. [European Commission], Brussel.
- Drees, J.M. & D.P.J. Kuiper 2007. Voorkoming en bestrijding van schade door beschermde inheemse dieren. Een literatuurstudie aan zeven thema's (A&W-rapport 750). Altenburg & Wymenga, ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.
- Feijen, H.R. 1976. Over het voedsel, het voorkomen en de achteruitgang van de Roek *Corvus frugilegus* in Nederland. *Limosa* 49 (1-2): 28-67.
- Glutz von Blotzheim, U.N. & K.M. Bauer 1993. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas*. Band 13/III. Passeriformes (4. TEIL). AULA, Wiesbaden.
- Guldemon, J.A., H. Kloen & D. Keuper 2016. Wat is de potentiële faunaschade aan landbouwgewassen zonder afschot in Zuid-Holland? CLM Onderzoek en Advies, Culemborg.
- Haarhuis-Veltman, S. 2022. Veldproef voorkomen faunaschade kraaiachtigen. DLV Advies, Uden.
- Leever, J.J. 1982. Roek en landbouw. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Zeist.
- Lensink, R., M.J.M. Poot & M. Japink 2008. Analyse van oorzaken van de achteruitgang van de roek in Drenthe sinds 2002 (Rapportnr. 07-006). Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Lensink, R., R. Strucker & D. Beuker 2014. Effectiviteit verschillende regiems van verjaging en afschot in relatie tot schade aan akkerbouwgewassen. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Månsson, G. 2017. Lethal scaring - Behavioral and short-term numerical response of greylag goose *Anser anser*. *Crop Protection* 96: 258-264.
- Ministerie van LNV 2006. Natura 2000 doelendocument.
- Oord, J.G. 2009. Handreiking Faunaschade. Faunafonds, Dordrecht.

Tracey, J., M. Bomford, Q. Hart, G. Saunders & R. Sinclair 2007. Managing Bird Damage to Fruit and Other Horticultural Crops. Bureau of Rural Sciences, Canberra.

van Eekeren, N. 2000. Vogelvraat moeilijk te beheersen. Alternatieve zaaizaadbehandelingen blijken zinloos. Ecoland 5-2000: 14-15.

van Eekeren, N. & M. de Visser 2002. Vogelvraat: stand van zaken voor de volgende aftrap. Vlugschrift [Veehouderij] 70. Louis Bolk Instituut, [Driebergen].

Bijlage 1. Eisen die de Provinciale Omgevingsverordening Groningen 2018 stelt aan een faunabeheerplan met verwijzing naar waar in dit faunabeheerplan wordt voldaan aan deze eisen

Artikel 3a.19 van de provinciale verordening.

Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens:

a.	de omvang van het werkgebied van de faunabeheereenheid;	§ 9.2
b.	een kaart waarop de begrenzing van het werkgebied van de faunabeheereenheid is aangegeven;	Bijlage 2
c.	kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan een duurzaam beheer noodzakelijk wordt geacht, met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied gedurende het jaar;	Hoofdstuk 4
d.	een onderbouwing van de noodzaak van een duurzaam beheer van de in onderdeel c bedoelde soorten, waaronder een onderbouwde verwachting van de belangen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 4°, artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 3°, artikel 3.10, tweede lid, onderdeel b tot en met h, en artikel 3.17, eerste lid, van de wet die zouden worden geschaad indien niet tot beheer zou worden overgegaan;	§ 9.3
e.	een beschrijving van de mate waarin de in onderdeel d bedoelde belangen in de vijf jaren voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan zijn geschaad, inclusief de getroffen beheermaatregelen waaronder het naar soort onderscheiden aantal gedode dieren;	Hoofdstuk 6
f.	de huidige en gewenste stand van de in onderdeel c bedoelde diersoorten;	Huidige stand: hoofdstuk 4; Gewenste stand gelijk aan huidige stand.
g.	per diersoort een beschrijving van de locatie, periode, aard, omvang en noodzaak van de handelingen die zullen worden verricht om de gewenste stand, bedoeld in onderdeel f, te bereiken, en schade te voorkomen;	Hoofdstuk 10
h.	per diersoort en gewas een beschrijving van de handelingen die in de periode, bedoeld in onderdeel e, zijn verricht om het schaden van de in onderdeel d bedoelde belangen te voorkomen, alsmede, voorzover daarover redelijkerwijs kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn, een beschrijving van de effectiviteit van die handelingen;	Hoofdstuk 8
i.	[hier niet van toepassing]	
j.	een beschrijving van de plaatsen in het werkgebied van de faunabeheereenheid waar en de perioden in het jaar waarin de in onderdeel g bedoelde handelingen zullen plaatsvinden;	Hoofdstuk 9
k.	voorzover daarover kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn, een onderbouwde inschatting van de verwachte effectiviteit van de in onderdeel g bedoelde handelingen;	§ 9.3
l.	een beschrijving van de wijze waarop de effectiviteit van de voorgenomen handelingen zal worden bepaald;	Zie Monitoring in FBP Algemene deel
m.	[hier niet van toepassing]	
n.	[hier niet van toepassing]	

Bijlage 2.

Het werkingsgebied van dit faunabeheerplan en de begrenzingen van de WBE's in Groningen.

